

Sigurd Poulsen, landsbankastjóri, heldur, at skattalættin er eitt stig rætta vegin fyri einum sunnari búskapi

Mynd: Álvur Haraldsen

Bíða eftir myndugleikum og húsarhaldum

Føroyski búskapurin hevur rúm at vaksa, men neyðugt er, at myndugleikarnir seta átøk í verk, og ikki minni týðningarmikið, at húsarhaldini økja um nýtsluna

Leo Poulsen

Landsbankin ger á hvørjum ári saman við Búskaparráðnum tvær búskaparmetingar, eina tíðliga á árinum og eina seint um summarið ella tíðliga á heysti.

Í gjár kom so tann fyrra frágreiðingin, og hon er heldur minni optimistisk, enn seinna metingin í 2011.

- Hetta kemst fyrst og fremst av, at tann ábendingin um økta nýtslu í húsarhaldunum ikki vísti seg at halda kortini. Tað vísir seg, sum húsarhaldini eru ógvuliga varin og at tey heldur gjalda niður av skuld enn at økja nýtsluna, sigur Sigurd Poulsen, landsbankastjóri.

Meðan húsarhaldini í Danmark lata 98% av inntøkunum fara út í nýtslu, koyra føroysku húsarhaldini bara 84% av inntøkunum út í nýtslu. Og tað merkist aftur í búskapinum.

- Økt nýtsla hjá húsarhaldunum førir til framleiðsluøking og harvið størri búskap, sigur Sigurd Poulsen.

Hetta er annar parturin av tí, búskaparfrágreiðingin sóknast eftir. Hitt er eru almennu myndugleikarnir.

- Nýggja flatskattaskipanin er stig rætta vegin, men við so mongum øðrum líkum tiltøkum, tekur tað tíð, áðrenn úrslitini siggjast

aftur. Annað, ið hyggjast má eftir, er skúlaverkið og heilsuverkið, men eisini her tekur tað tíð, áðrenn úrslit siggjast, sigur Sigurd Poulsen.

Húsarhald størstan týðning

Eitt annað, sum neyðugt verður at hyggja eftir, at burðardygðin í fiskivinnuni.

- Tað er einki at ivast í, at makrelurin bjargaði føroyska búskapinum í fjør, og vit mugu hyggja eftir, hvussu vit tryggja eina burðardygga fiskivinnu, sigur Sigurd Poulsen.

Hinvegin heldur hann ikki, at skatting av pensjónum við inngjald hevur nakran búskaparlígan týðning.

- Einki annað enn at tað er við til at figgja skattalættan, sigur Sigurd Poulsen.

Húsarhaldsnýtslan er størsti posturin í endaligu nýtsluni. Tað hevur tí stóra ávirkan á búskaparlíga virksemd, um húsarhaldini broyta sín nýtsluatburð. Økja tey nýtsluna, so veksur búskapurin eisini.

Hóast seinasta treystikanningin vísir, at húsarhald eru vordin meira svartskygd aftur, so metir Landsbankin, at húsarhaldini fara at økja nakað um sína nýtslu í 2012 og 2013. Orsøkin til hesa meting er, at føroysku húsarhaldini eru ikki so illa fyri sammett við onnur lond.

Eisini vilja tey spara minni upp (vaksa nýtsluna), verður búskaparstøðan og útlitini meira støðug.

Tekur tíð

Búskaparvøksturin bíðar eisini eftir myndugleikum. Tað almenna eigur við bygnaðarligum broytingum at fremja tiltøk, sum stuðla undir produktivitetsvøkstur, fyri harvið at fáa búskaparvøkstur. Broyttingarnar ella tiltøkini, sum vera sett í verk, eiga í minst møguligan mun at skala eftirspurningin.

Felags fyri átøk, sum kunnu fremja vøkstur, er, at tey taka tíð til tey virka. Skattaumleggingin hjá landsstýrinum er eitt dømi. Ein umlegging av fiskivinnuni, sum fer betur við fiskatilfeinginum og gevur betri lønsemi í fiskivinnuni er eitt annað. Umleggingar innanfyri heilsuverkið, skúlaverkið og almannaverkið, sum geva betri tænaðu uttan at kosta meira, eru somuleiðis dømi. Fyrr tey verða sett í verk, fyrr virka tey. Tiltøk, sum minka hallið á figgjarlógini skjótt uttan at skaða eftirspurningin, eru kanska ikki so nógv, men tey finnast. Eitt dømi er royndin í 2011 at útvega nýggjar inntøkur til landið fyri rættin at veiða makrel, sigur Landsbankin í síni fyrru búskaparmeting í 2012.

hald Sosialin

Gjald kr.

100

Mánadag, mikudag og vikuskiftisblaðið restina av januar-ársfjórðingi

Gjald kr.

50

Vikuskiftisblaðið restina av januar-ársfjórðingi

Send eini sms-boð við tekstinum **SOS HALD 100** ella **SOS HALD 50** til 1940 Kostnaður er ávíkavist 100 og 50 kr. umframt vanligt SMS gjald

Tekna teg við fylla lepan niðanfyrir og send til Sosialin, ella gjøgnum sms-boð við navni og bústaði. Eisini er møguleiki at tekna hald gjøgnum teldupost á bokhald@sosialurin.fo

Eg bindi meg hervið til:

☐ Sosialin jan.-ársfj. fyri kr. 100,-

☐ Vikuskiftisblaðið jan.-ársfj. fyri kr. 50,-

NAVN:

BÚSTAÐUR:

TEL.:

TELUPOSTUR:

Sosialurin
Tórsgøta 1 · Boks 76 · FO-110 Tórshavn